

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

професора Бойчук Алли Володимирівни, д.мед.н., завідувачки кафедри акушерства та гінекології факультету післядипломної освіти Тернопільського національного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського на дисертаційну роботу Абдуллаєва Вагіфа Етібар огли «Клініко-патогенетичні аспекти гіперпроліферативних процесів ендометрія асоційованих з хронічним ендометритом» подану до захисту у створену для разового захисту спеціалізовану вчену раду ДФ 05.600.093, яка створена відповідно наказу в.о. ректора ЗВО Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова № 190 від 01 грудня 2023 року на підставі рішення Вченої ради ВНМУ ім. М.І. Пирогова № 5 від 30 листопада 2023 року з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

АКТУАЛЬНІСТЬ ОБРАНОЇ ТЕМИ ДИСЕРТАЦІЇ

Актуальність теми даного дисертаційного дослідження обумовлена важливістю врахування хронічного ендометриу, як однієї із патогенетичних складових виникнення гіперпроліферативних процесів ендометрія. Враховуючи те, що за даними науковців, переважній кількості жінок продуктивного віку (більше третини) при гіперплазії ендометрія виконується хірургічне втручання, яке може призвести до втрати репродуктивної функції, вивчення патогенетичних механізмів виникнення гіперпластичних процесів ендометрія є актуальним. Також, важливим аргументом щодо актуальності та важливості вивчення етіопатогенезу гіперпроліферативних процесів ендометрія є високі рівні захворюваності та смертності від злоякісних новоутворень ендометрія. У такому контексті,

гіперпроліферативні процеси ендометрія можуть розглядатися як стан із потенційно високим рівнем малігнізації.

Гіперплазія ендометрія є результатом складного патологічного процесу, головним чинником якого є абсолютна чи відносна гіперестрогенія. Проте, класична теорія виникнення гіперпроліферативних процесів ендометрія має певні недоліки, та не дає відповіді на великий відсоток випадків рецидивування та неуспішність терапевтичних підходів. Усе вищезазначене свідчить про те, що автором дисертаційної роботи підняті важливі питання сучасного акушерства та гінекології.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача

Дисертаційна робота Абдуллаєва Вагіфа Етібар огли є завершеною науково-дослідною роботою, що виконана на високому науковому рівні, та має велика значення для розвитку науки й практичної діяльності у діагностиці та лікуванні гіперпроліферативних процесів ендометрія. Результати дисертаційного дослідження В.Е. Абдуллаєва опубліковано у великій кількості статей та тез науково-практичних конференцій. Усі публікації здобувача виконані на високому науковому рівні.

Так, автором було видано 4 статті, що відповідають вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи проприсудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44; 1 стаття – у виданні, проіндексованому у базі даних «Scopus» 3 статті – у наукових фахових журналах, що входять до переліку ВАК України; 3 тези – у матеріалах науково-практичних конференцій і конгресів в Україні та за її межами.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях

Наукова новизна роботи полягає в тому, що внаслідок проведеного наукового дослідження було сформовано провідні клініко-анамнестичні фактори ризику виникнення гіперплазії ендометрія, поєднаного з хронічним ендометритом. Виявлено особливості клінічного перебігу гіперплазії ендометрія. Встановлені ехографічні критерії гіперплазії ендометрія в поєднанні з хронічним ендометритом. Встановлено особливості морфологічної картини стану ендометрія при гіперплазії на фоні хронічного ендометриту. Встановлено особливості впливу мікробного агента при хронічному ендометриті та розвитку гіперплазії ендометрія. Розроблено алгоритм включення антибактеріальної і протизапальної терапії в схему лікування гіперплазії ендометрія на фоні хронічного ендометриту з урахуванням виявлених патологічних змін.

Результати дослідження детально та цілісно описані в опублікованих наукових статтях і тезах.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Дисертантом опановано сучасні методи дослідження, які включали анамнестичні дані, опитувальники, методи оцінки стану ендометрія за допомогою ультразвукового дослідження, гістероскопії, патологоморфологічного та імуногістохімічного дослідження та морфометрії, методи математичної статистики, використавши які було отримано достовірні результати. Дисертантом було обстежено 161 пацієнтку що дозволяє розцінювати отримані дані як науково обґрунтовані.

Порівнявши отримані результати власного дослідження з існуючими даними, дисертантом було сформульовано та обґрунтовано власні наукові положення, висновки та рекомендації.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності

Дисертаційна робота виконана із залученням достатнього клінічного матеріалу на високому науковому та методичному рівнях. Згідно з метою роботи та її завданнями, дисертантом було якісно виконано поставлене наукове завдання, а саме: дослідити особливості клініко-анатомічних характеристик у жінок з гіперплазією ендометрія, в поєднанні з хронічним ендометритом, оцінити гормональний профіль жінок із гіперплазією ендометрія в поєднанні із хронічним ендометритом, вивчити особливості анатомо-функціонального стану ендометрія за результатами ультразвукового дослідження з доплеровським картуванням, гістерорезктоскопії, морфометричних даних, визначити кількісний та якісний склад мікробіоценозу піхви та порожнини матки за результатами ПЛР дослідження, Розробити алгоритм діагностики та індивідуальної корекції гіперплазії ендометрія в поєднанні з хронічного ендометритом з урахуванням встановлених взаємозв'язків та дослідити їх ефективність. Отримані результати базуються на матеріалах обстежень, які були виконані особисто здобувачем. Дисертант впевнено оволодів методологією наукового дослідження, що дозволило якісно виконати поставлені задачі. Так, він самостійно виконував обстеження стану ендометрія за допомогою ультразвукового дослідження та гістероскопії, на сучасному рівні згідно з міжнародними рекомендаціями.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження

Отримані автором дисертації результати щодо особливостей перебігу гіперпроліферативних процесів ендометрія на фоні хронічного ендометриту дозволять застосовувати у практичній діяльності дані стосовного значення хронічного ендометриту у розвитку гіперпроліферативних процесів ендометрія. Суттєве практичне значення має використання дослідження по виявленню методом ПЛР мікробного агенту у ендометрії. Була визначена прогностичну значимість патологічного довготривалого впливу мікробного агенту, а також асоціацій мікробно-вірусних агентів при гіперплазії ендометрія на фоні хронічного ендометриту. Також, важливе практичне значення має розроблений алгоритм ведення пацієнток із гіперпроліферативними процесами ендометрія, з урахуванням хронічного ендометриту, та визначенням терапевтичної тактики в залежності від спектру та титру виявленого мікробного агента.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому

Дисертація викладена на 190 сторінках друкованого тексту, ілюстровані 50 рисунками, 33 таблицями і складається із вступу, огляду літератури, матеріалів та методів дослідження, 3 розділів власних досліджень, аналізу і узагальнення результатів, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел літератури та додатків.

Дисертаційна робота написана автором із використанням зрозумілих формулювань та логічних заключень. В дисертації обґрунтовано актуальність теми, висвітлені мета, завдання роботи, її наукова новизна та практичне значення.

У вступі дисертації автор доводить актуальність теми, завдання роботи та її зв'язок з науковими програмами, визначені конкретні задачі дослідження, дана характеристика об'єкту та предмету дослідження. Представлені відомості про наукову новизну роботи, практичне значення, апробацію

матеріалів дисертації на наукових та науково-практичних конференціях, впровадження їх в практику закладів охорони здоров'я тощо.

Огляд літератури побудований на аналізі великої кількості сучасних джерел інформації (282 джерела, в тому числі 59 – кирилицею, 223 – латиницею). Даний розділ закінчується резюме, з якого можна зрозуміти, чому автором обрані мета та завдання роботи. Матеріали та методи дослідження детально характеризують обстежених пацієнтів із гіперпластичними процесами ендометрія та хронічним ендометритом, описані застосовані методи дослідження, а також визначені досліджувані групи пацієнтів. Основні результати проведеної дисертантом роботи відображені у 3, 4 та 5 розділах дисертації. В них дисертант характеризує клінічні особливості пацієнтів, зміни клінічних показників у хворих, а також проводить детальну оцінку результатів лабораторних та інструментальних обстежень.

У розділі 3 «Результати дослідження жінок з гіперпластичними процесами ендометрію на фоні хронічного ендометриту» дисертант представляє клінічну характеристику обстежених пацієнок з визначенням показів до госпіталізації та проведенням розподілу пацієнок за віком. Також, у падому розділі висвітлюються дані результатів дослідження стану ендокринної системи та результати інструментальних методів дослідження – ультразвукового та гістероскопії. Висвітлено дані результатів морфологічного дослідження ендометрію та значення впливу інфекційного агента.

У розділі 4 В.Е. Абдуллаєв проводить ретельний аналіз результатів власної роботи. Цей розділ дає вичерпне уявлення про методологічні підходи, характер і результати проведених ним досліджень.

У розділі 5 автор представляє лікувальні алгоритми для пацієнтів із поєднанням гіперпроліферативних процесів ендометрія з хронічним ендометритом.

Анотація підготовлена українською й англійською мовами та містить найбільш важливі результати дослідження, їх наукову та практичну цінність, публікації здобувача результатів дослідження.

В кінці роботи автор підсумовує основні здобутки дисертаційної роботи, формулюючи 5 висновків, які ґрунтуються виключно на результатах власного дослідження. Висновки відповідають поставленим завданням та меті роботи.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці

Результати даного дисертаційного дослідження мають велику практичну цінність, оскільки дозволяють краще розуміти особливості перебіг гіперпроліферативних процесів ендометрія та більш ефективно профілакувати гіперпроліферативні процеси ендометрія з урахуванням хронічного ендометриту. Саме тому результати дисертації можна рекомендувати до впровадження у навчальний процес при підготовці медичних працівників, що надаватимуть допомогу гінекологічним пацієнткам пацієнтам, а також у практичну діяльність лікарів акушер-гінекологів та репродуктологів.

Результати дисертаційного дослідження вже впроваджені у практичну роботу лікарями КЗОЗ «Медичний центр лікування безпліддя», КНП «Подільський регіональний центр онкології», КНП «Вінницький міський клінічний пологовий будинок №1», Медичний центр ТОВ «Універсальна подільська клініка», та у навчальний процес кафедр Вінницького національного медичного університету ім. М.І.Пирогова (кафедри акушерства та гінекології №2).

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача

Суттєвих зауважень до змісту дисертації немає. Дисертація написана науковою українською мовою. Втім, у тексті зустрічаються поодинокі друкарські описки, деякі граматичні помилки, стилістичні неточності, інколи – повторення однієї й тієї ж інформації у тексті та на рисунках.

У плані дискусії хотілося б отримати відповіді на наступні запитання:

1. Чи є доречним включення до схеми лікування противірусних препаратів, у певного контингенту пацієнок з хронічним ендометритом, враховуючи отримані дані?
2. Якими, на Вашу думку, є перспективи стосовно подальших досліджень взаємозв'язків гіперпластичних процесів ендомерія та хронічного ендометриту?
3. Обгрунтуйте патогенетичні аспекти застосування розробленого вами комплексу лікування.

Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності

За результатами перевірки тексту дисертації Абдуллаєва Вагіфа Етібар огли, а також матеріалів, опублікованих у періодичних наукових виданнях за результатами дисертаційного дослідження, встановлена відсутність ознак плагіату, самоплагіату, фабрикивання, фальсифікування. Усі цитати позначені та належним чином відображені у списку використаної літератури.

ВИСНОВОК ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ ДИСЕРТАЦІЇ ВСТАНОВЛЕНИМ ВИМОГАМ

Дисертаційна робота Абдуллаєва Вагіфа Етібар огли «Клініко патогенетичні аспекти гіперпроліферативних процесів ендометрія асоційованих з хронічним ендометритом», яка представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина», є самостійною завершеною науковою

працею, а результати її дозволяють вирішити актуальну задачу сучасного акушерства та гінекології – підвищення ефективності лікувальних заходів у жінок із гіперплазією ендометрія в поєднанні з хронічним ендометритом шляхом вивчення клініко-анамнестичних, анатомо-функціональних, морфометричних та мікробіологічних характеристик з встановленням їх взаємозв'язків. Усі поставлені завдання виконані автором самостійно та на високому методичному рівні. За актуальністю теми, методологією дослідження, достовірністю отриманих результатів, змістом, обґрунтованістю результатів, висновків і практичних рекомендацій, теоретичним та практичним значенням дисертаційна робота Абдуллаєва В.Е. «Клініко патогенетичні аспекти гіперпроліферативних процесів ендометрія асоційованих з хронічним ендометритом» повною мірою відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44, та оформлена відповідно до наказу МОН України №40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Офіційний опонент –

д.мед.н.,

завідувачка кафедри акушерства та гінекології

факультету післядипломної освіти

Тернопільського національного

медичного університету ім. І.Я. Горбачевського

професор

Алла БОЙЧУК